

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmvla Caietani

Cajetan, Thomas

Antverpiae, 1575

Histrionatus exercitium an & quando peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41716

bigua. Verbi gratia, quantum ad manifesta: si quis vult deliberatè credere quod spiritus sanctus nō procedit à patre & filio, aut quod non erit resurrectio mortuorum, aut quod mortuo corpore moritur etiam anima, non eget alia obstinatione: quia iam est hæreticus ex hoc quod non dubitat hæc esse contra fidem sanctæ matris Ecclesiæ, & tamen ipse voluntate deliberata credit: hæc est enim satis pertinax qui eligit nō captiuare intellectū suū sacrae scripturæ sanctæque matri Ecclesiæ. Quantum verò ad ambigua, si quis ignem inferni aut aquas que super cœlos sunt, credat esse vel non esse similes istis igni & aquæ existentibus apud nos, non propterea est hæreticus: quia neutra pars clarificata est à scriptura vel Ecclesia. Sed si sic adhæreat vni parti, vt etiā si sancta mater Ecclesia decerneret alteram esse necessariò affirmandam, ipse nihilominus vellet deliberare credere suam partem, hæreticus esset propter hanc pertinacem animi præparationem adiunctam. Aduerte secundò quod licet hæreticus purè mentalis sit verè & perfecte hæreticus, nō tamen excommunicatus: sed ad hoc quod sit excommunicatus, exigitur aliquis actus exterior: quia Ecclesia non iudicat actum interiorem nudum secundū seipsum. Vnde talis posset absolui à peccato liberè. Sed si etiā sibi ipsi dixit exteriori loquela, iam est excommunicatus in coena domini, &c.

*Histrionatus exercitium an &
quando peccatum.*

Histrionum peccatum non consistit in exercitio histrionatus: nam licet potest officium suū exercere, hoc est vacare vt gestibus, verbis, nouis adinventionibus delectationem aliis præbeat, seruatis debitis circumstantiis. Sed præcipuè consistit in materia, vel inhonestâ vtêdo scilicet actibus aut verbis inhonestis. Vel

Histrionum pec. 309

Vel diuina ponendo res fidei aut Ecclesie in locum. Vel iniuriosa, despiciendo alios. Aut adulatoria, &c. Peccant quoque secundum locum, tempus, negotia & personas: dum horum aliquid non considerant aut paruifaciunt. Peccant & tertio ex fine, nimis placere cupientes hominibus. Quando autem in huiusmodi peccatum mortale interueniat, non facile dixerim: quia iocosè hæc dicuntur & fiunt. Veruntamen in iis quæ ex suo genere sunt mortalia (vt iniuriæ diuinorum & hominum, & similia) nisi paruitas offensæ excusat, quia modicum pro nihilo reputatur, peccatū mortale incurritur: quia licet iocositas excuset à tanto, non tamen à toto. Propterea huiusmodi autem annexa histrionatui, ab Aug. tantopere damnantur histriones & dantes eis: vt habes in decretis, distin. lxxxvi. c. donare, &c. qui venatoribus. el primo,

Peccatum homicidii dupliciter potest incurri.

Homicidium (hoc est illicita hominis occisio) peccatum mortale est, contra iustitiam & charitatem. Et quia occidere hominem dupliciter contingit (vel per se, hoc est intentione occidendi: vel per accidens, hoc est præter intentionem) si est ex intentione, est illicita ex triplici capite. Vel ex parte hominis occidendi, quia non meretur mortem. Et hinc semper occidere innocentē est illicitū: nisi per accidens iudex excusetur in casu in quo oportet ipsum secundum allegata & probata damnare innocentem ad mortem. Et similiter per accidens excusatur, carnifex exequens sententiam iniustam, non continentem errorem manifestum. Et similiter excusantur milites subditi in bello occidentes, ex obedientia ad bellum reputatum iustum, quanuis secundū secretam veritatē sit iniustum, accidentes: juxta illud August. contra

V 3

Mani: